

Základní škola a mateřská škola Hranice, Šromotovo,
příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2018/2019

Jméno autora: Mgr. Alena Hlaváčová

Schválil: Mgr. Radomír Habermann, ředitel školy

OBSAH

1.	ÚVOD.....	3
2.	VĚCNÉ ZÁZEMÍ PRO REALIZACI MPP ŠKOLY.....	4
3.	SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ODBORNÍKY	4
4.	SPOLUPRÁCE S KOLEGY.....	5
5.	UPLATŇOVÁNÍ PŘIMĚŘENÝCH REPRESIVNÍCH NÁSTROJŮ	7
6.	AKTIVITY ZAMĚŘENÉ NA VEŘEJNOST OBČANŮ, RODIČE	8
7.	NESPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE	9
7.1	TEMATICKÉ BLOKY.....	9
7.2	JEDNORÁZOVÉ AKCE.....	11
7.3	CÍLE MPP NA KONCI 3., 5. A 9. ROČNÍKU	11
8.	SPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE	12
9.	POUŽITÁ LITERATURA	13
	PŘÍLOHA 1 - HODNOCENÍ PLNĚNÍ MPP VE ŠKOLNÍM ROCE	14
	PŘÍLOHA 2 - CÍLE MPP NA KONCI 3., 5. A 9. ROČNÍKU.....	20
	PŘÍLOHA 3 - ŠKOLSKÉ DOKUMENTY K PREVENCI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ..	21
	PŘÍLOHA 4 - DOTAZNÍK PRO TŘÍDNÍ UČITELE.....	23

1. Úvod

V současné době lze stanovit tyto základní linie v prevenci rizikového chování:

- problematika protidrogová – zejména tabákové výrobky a alkohol, nově marihuana
- výchova ke zdravému životnímu stylu a rozvoji a podpoře sociálních kompetencí – výcvik ke zvládnání stresových situací a jejich správné vyhodnocení, komunikace, kritické myšlení.

Nezbytné je také nabízet kontakty, kde žáci i jejich zákonní zástupci mohou hledat pomoc.

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT je zaměřena na:

a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- záškoláctví a neplnění školních podmínek
- interpersonální agresivní chování – agrese, šikana, kyberšikana, rasismus, xenofobie, rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií apod.,
- delikventní chování – kriminalita – krádeže, sprejerství, delikvence,
- závislostní chování - užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek, netolismus, gambling,
- rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů,
- rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- ohrožování mravní výchovy mládeže,
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

2. Věcné zázemí pro realizaci MPP školy

cílová skupina	cíl
MŠ	prostory MŠ (hra, relaxace, setkání s rodiči)
1. stupeň	čekací třídy, ŠD
2. stupeň	čekací třídy
všichni, široká veřejnost	konzultační hodiny - čtvrtek
všichni, široká veřejnost	nástěnka MP
všichni, široká veřejnost	Školní poradenské pracoviště
všichni	knihovna
pg pracovníci	Informační systém

3. Spolupráce s ostatními odborníky

instituce	jméno	kontakt
PPP – okresní metodik prevence	Mgr. I. Oršulíková	orsulikova@ppp-prerov.cz 581 21 77 60, 581 20 80 14
Kappa Hranice		hranice@kappa-help.cz 581 607 022
Kontaktní a krizové centrum Kappa Přerov		office@kappa-help.cz 581 207 901
Městská policie Hranice		mp.hranice@mesto-hranice.cz 581 602 928 581 828 101
Policie ČR	Pprap. Klabačková	974 778 778 604 233 939
Pedagogicko - psychologická poradna	Mgr. Kateřina Mazíková	mazikova@ppp-prerov.cz 581 604 125
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Hranice	Bc. M. Škapová	581 828 440
	R. Sutový	581 828 445
Středisko výchovné péče v Kelči	Mgr. Raindl Miroslav	svp.kelc@volny.cz 571 641 700
Klinický psycholog a psychoterapeut	Mgr. Zdeněk Kolářik	kolajda@volny.cz 581 679 319

4. Spolupráce s kolegy

Plán - termín	Cíl	Zodpovědná osoba	Způsob realizace	Poznámky
říjen	Seznámení nových pg zaměstnanců s hlavními cíli prevence.	Hlaváčová	společný rozhovor	noví pg pracovníci se s cíli seznámí a mohou o nich diskutovat
říjen	Jsou stanoveny priority prevence, dohodnut rozpočet a realizace MPP.	Hlaváčová Habermann	společné jednání	společné stanovisko
říjen - listopad	Seznámení pg pracovníků s MPP.	Hlaváčová	elektronicky	pg pracovníci se s materiály seznámí a mohou na ně reagovat.
	Jednotliví vyučující jsou seznámeni s tématy, které se týkají předmětů, které v tomto školním roce učí.	Hlaváčová	elektronicky	
	Pg pracovníci jsou seznámeni s uplatňováním přiměřených represivních nástrojů – řešení šikany a materiál „Co dělat když“.	Hlaváčová	elektronicky	
prosinec	Doplnění MPP – „Co dělat když“	Hlaváčová	elektronicky	pg pracovníci se s materiály seznámí
průběžně	Vzájemná spolupráce – OSV, EV	Andrýsková Hlaváčová	dle potřeb a možností	zvýší se dovednost učitelek
průběžně	Tvorba metodik třídnických hodin – doplnění	Hlaváčová Andrýsková	zpracované metodiky – složka, elektronicky	vytvoří se systém v aktivitách OSV
průběžně	Pg pracovníci vedou žáky ke zdravému životnímu stylu.	všichni pg pracovníci	Řídí se morálním kodexem.	Sníží se počet výchovných a klasifikačních opatření
	Pg pracovníci zaujmají odmítavý postoj ke zneužívání návyk. látek a k nezdravému způsobu života.			

	Pg pracovníci vytváří ve svých hodinách klima důvěry a tolerance.	jednotlivý vyučující	Každá třída má dohodnutá pravidla, která si stanoví s TU a zveřejní je (do konce září). Ostatní vyučující tato pravidla respektují.	
	Pg pracovníci pracují individuálně se žáky se speciálními potřebami, sociálním znevýhodněním.	jednotlivý vyučující ŠPP	Dodržování doporučení PPP (jiných odborníků).	
	Pg pracovníci dbají na dodržování práv dítěte – právo na fyzický, duševní, morální, duchovní a sociálně zdravý rozvoj.	vyučující	Dodržují platné zákony a nařízení.	
průběžně	Spolupráce metodika prevence s výchovnou poradkyní v oblasti prevence rizikového chování.	Hlaváčová	Příprava výchovných komisí	Dobrý průběh komisí.
	Spolupráce metodika prevence s vedoucí učitelkou MŠ	Hlaváčová	Poradenská činnost	Správné řešení problémových situací
	Organizace aktivit společných pro žáky různých věkových skupin.	Pověření jednotlivci	Různé akce – sportovní soutěže, setkání, ŠvP, karnevaly, projektové vyučování, projekty apod.	Zvyšování bezpečného prostředí, důvěry.
	Organizace aktivit přímo žáky pro žáky (např. ve spolupráci se žákovským parlamentem).			

5. Uplatňování přiměřených represivních nástrojů

zodpovídá	obsah
pg pracovníci	Důsledné dodržování zákona o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, včetně oznamovací povinnosti (v tomto pořadí – zák. zástupci, vedení školy, OSPOD, Policie ČR).
	V případě podezření, že dítě je ve škole pod vlivem návykové látky – pokyn uložen ve sborovnách a u metodika prevence.
	Při důvodném podezření, že se jedná o šikanu, se postupuje podle metodického pokynu - uložen ve sborovnách a u metodika prevence.
	V případě dealerství se postupuje podle metodického pokynu – uložen ve sborovnách a u metodika prevence.
	Důsledně potírat kuřáctví, požívání alkoholu a dalších návykových látek – v případě, že vidí žáka zneužívat návykové látky, zasáhne vhodným způsobem.

6. Aktivity zaměřené na veřejnost občanů, rodiče

plán	zodpovídá	úkol
průběžně	Kunovská	Pokračovat ve spolupráci se SRPŠ (finanční spoluúčast).
	Kučírková Janoušková	Působit na rodiče přes školskou radu – prezentace školy, pomoc při získávání finančních prostředků (např. grantová řízení, příspěvek na ŠvP, výjezdy).
	metodik	Možnost využití konzultačních hodin.
	Zuzana Smahlová	Působit na veřejnost přes žákovskou samosprávu (účast na akcích, pomoc při organizaci akcí).
	všichni	Navodit prostředí důvěry pro řešení problémů žáků ve škole i mimo školu (neodmítnout pomoc, radu, poskytnout kontakty).
	tř.učitelé, MŠ	Seznámit rodiče s MPP – konzultace, nástěnka.
říjen	Polláková	Podzimní slavnost – akce pro rodiče a děti.
říjen	Hlaváčová Tyrálíková	Ukázková hodina pro rodiče žáků prvních ročníků
listopad	Polláková	Podzimní výstava.
listopad	Krausová	Beseda s rodiči vycházejících žáků
listopad	Hašová	Klíče od pevnosti Šromoňák
prosinec	Polláková	Vánoční besídka pro rodiče a sourozence.
prosinec	Hlaváčová	Plná bříska – sbírka pro opuštěná zvířata
březen	Polláková	Jarní besídka a výstava pro rodiče a sourozence.
duben	Polláková	Exkurze u hasičů a Policie ČR.
duben	Smolová	Exkurze u hasičů.
květen	Polláková	Besídka ke Dni matek s výstavou dětských prací
červen	Polláková	Den dětí s MP.
březen	Hlaváčová	Rodičovská u niverzita – téma šikana, závislosti.

7. NESPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE

7.1 Tematické bloky

Ročník	Zodpovídá	téma	znalosti	termín	rozpočet	forma realizace
MŠ	Polláková	Zdravý životní styl	Životospráva, režim dne, styl života.	září - červen	1 000,-	vyučovací jednotka
		Poznávání lidí	Kamarádství, vztahy k ostatním.			
		Zdravé prostředí	Ve spolupráci s rodiči – oddálit kontakt s návykovou látkou, podpora zájmových činností.			
1. ročník	třídní učitel	Výchova ke zdraví	Denní režim, zdraví a nemoc, hygiena.	září - červen	500,-	vyučovací hodina
		Poznávání lidí	Kamarádství, vztahy k ostatním – noví spolužáci.			mimovyučovací aktivity
2. ročník	třídní učitel	Psychohygiena	Organizace vlastního času, režim dne.	únor		vyučovací hodina
		Lidské vztahy	Tolerance, empatie, vztahy ve třídě, vztahy v rodině. Problémové situace.	září - listopad		vyučovací hodina zážitková lekce
3. ročník	třídní učitel	Člověk a jeho zdraví	Zdravá strava, návykové látky (léky apod.)	květen - červen	400,-	skupinová práce
	metodik, TU	Mezilidské vztahy	Šikana, sebepoznání, osobní bezpečí.	dle potřeby		interaktivní výcvik
4. ročník	třídní učitel	Lidé kolem nás	Právo a spravedlnost. Vzájemné vztahy.	září, březen - červen	200,-	zážitková lekce projektové vyučování vyučovací jednotka
		Člověk a jeho zdraví	Návykové látky a zdraví, počítače, osobní bezpečí.	říjen, listopad		soutěž, vyučovací jednotka
5. ročník	třídní učitel	Návykové látky a zdraví	Legální drogy – alkohol, tabákové výrobky, ochrana zdraví, odmítnutí.	říjen, listopad	200,-	Interaktivní výcvik, soutěž
		Soužití lidí	Komunikační situace a dovednosti, kyberšikana.	1x za pololetí	400,-	projekty ročníku, vyučovací hodina
6. ročník	Drábek	Internet jako svo-	Autorský zákon, nežádoucí pošta, neti-	únor - březen	400,-	vyučovací hodina

		bodné médium	keta – pravidla a zásady chování v síti internet.			
	třídní učitel, metodik	adaptace	Poznávání ostatních, první třídní pravidla, rituály.	září	vlastní zdroje	výjezd
	třídní učitel – učitel VO a VKZ	Moje vztahy k druhým lidem	Vzájemné poznávání se ve skupině, chyby při poznávání lidí, problémy s dospíváním.	září, průběžně	200,-	vyučovací hodina, zážitková lekce
7. ročník	JČ, VO	Etnický původ	Rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost	prosinec	400,-	vyučovací hodina
	Drábek	Novodobé pirátství	Autorský zákon, hudba na nosičích, na internetu.	průběžně		
8. ročník	PŘ, VO	Sexualita	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví, pohlavně přenosné choroby, sexuální kriminalita, rizikové prostředí.	leden – únor, květen - červen	800,-	projekt, vyučovací hodina
	VO	Závislosti	Zneužívání návykových látek, patologické hráčství, alkoholismus, producenti drog.	říjen - prosinec		vyučovací hodina, plakáty
9. ročník	VO	Multikulturalita	Projevy diskriminace, rasismus, xenofobie, holocaust	říjen, květen	400,-	vyučovací hodina
		Protiprávní jednání	Cvičení sebekontroly, právní systém, jedinečnost každého člověka.	březen - duben		
	třídní učitel	Drogová prevence	Osobní růst, prevence rizikového chování, ochrana zdraví.	září		zážitková lekce, vyučovací hodina

7.2 Jednorázové akce

ročník	téma	zodpovídá	plán
MŠ	Plavecký výcvik	Polláková	duben - květen
1. roč.	Adaptační týden – Prvňáčkův týden	třídní učitelé	září
3. r.	Školy v přírodě	třídní učitelé	červen
6. roč.	Adaptační kurz	třídní, metodik	září
1.-9. roč.	Práce se třídou dle potřeb	třídní učitelé	celý rok
5., 7. a 8.roč	Lyžařské kurzy	pověření uč.	zima
2.,3.roč.	Plavecký výcvik	třídní učitelé	podzim
ŠD	Akce dle celoročního plánu školní družiny	vychovatelky	celý rok
1.-9.roč.	Nabídka volnočasových aktivit	jednotlivý uč.	celý rok
9.ročník	Absolventské práce - jedinci	jednotlivý uč.	2.pololetí
9.ročník	Turistickomediální kurz	Drábek, tř. učit.	květen
1.-9.roč.	Sportovní, kulturní a zájmové akce dle plánu školy.	jednotlivý uč.	celý rok

7.3 Cíle MPP na konci 3., 5. a 9. ročníku

Viz příloha č. 2

8. SPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE

ročník	Aktivita	plán	zodpovídá	forma zajištění	rozpočet
MŠ	Zdraví dětí - projekt	průběžně	Polláková	aktivity	100,-
MŠ	Beseda s policií	duben	Polláková	beseda	dodavatel
MŠ	Exkurze u hasičů	duben	Polláková	exkurze	100,-
MŠ	Exkurze u policie	duben	Polláková	exkurze	100,-
1.-9. roč.	Tři dny s třídním	září	TU	inter.výcv.	PŠÚ
1. stupeň	Dopravní tematika – besedy, dopravní hřiště.	podzim, duben	Bouchala	besedy, výcvik	dodavatel akce
2. roč.	Beseda s MP – Bezpečné chování	září	Tomečková	beseda	100,-
1. roč.	Dárek od starších „pátáků“ - patronát	říjen	Hlaváčová,TU	motivace	100,-
2. roč.	Návštěvna služebny MP	duben	Tomečková	exkurze	100,-
2. ročník	Kočí zahrad	říjen	Hlaváčová,TU	inter.výcv.	200,-
2.roč.	Chraň sebe i své kamarády - VDO	únor	Hlaváčová,TU	projekt	500,-
3.roč.	Šikana a vztahy mezi žáky	jaro	Hlaváčová,TU	interakt. výcvik	400,-
3. ročník	Besedy s M P – Nebezpečné situace	duben	Tomečková, TU	beseda	200,-
4.roč.	Projekt – Kdo jsem já.	říjen	Hlaváčová,TU	projekt	500,-
5.roč.	Beseda s MP - Šikana	březen	Tomečková	beseda	100,-
5.roč.	Nenič své zdraví – závislosti, návykové látky.	dle zájmu	Hlaváčová,TU	interakt. výcvik	500,-
zájemci	Spaní ve škole - vztahy	průběžně	TU	aktivity	500,-
6. roč.	Adaptační kurz	září	TU,Hlaváčová	inter. výc.	PŠÚ
6.roč.	Vztahy ve třídě (včetně sociogramu).	dle zájmu	Hlaváčová,TU	inter.výc.	100,-
6.roč.	Občan a jeho postavení ve městě - VDO	červen	PK ČJ, D, VO Janoušková	projekt	500,-
7.roč.	Člověk na ostrově - OSV	říjen	Janoušková,Purgertová Janík	projekt	500,-
8. roč.	Hledám svůj svět - OSV	únor	PK ČJ, D, VO Janoušková	projekt	500,-
9.roč.	Láska ano, děti ještě ne.	dle nab.	Andrýsková	přednáš.	0
9. roč.	Multikulturalita	kvěť - čer	PK ČJ, D, VO	projekt	500,-
9. roč.	Závislost	říjen	Hlaváčová, Andrýsková	interakt. výcvik	100,-
1.-9.roč.	Aktivity OSV	celý rok	TU		500,-
1.-9.roč.	Klíče od pevnosti Šroťák	listopad	Hašová	soutěž	5 000,-
vybrané	Práce se třídou	individ.	Hlaváčová		500,-
vybrané	Depistážní dotazník – vztahy ve třídě.	individuálně	Hlaváčová		500,-

9. Použitá literatura

- ❖ Fojtíková, Z. Cesta k nápravě I. Cyklus s dr. Kolářem o šikaně. Rodina a škola č. 6-7, 2000
- ❖ Prevence, ročník 3, 4
- ❖ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, VÚP, Praha 2005
- ❖ Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT 2013 - 2018
- ❖ Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č. j.: 14514/2000-51
- ❖ Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14423/99-22
- ❖ Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j.: 28275/2000-22
- ❖ Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j. 10194/2002-14
- ❖ Minimální preventivní program pro MŠ, Bc. Lukáš Eisenvort
- ❖ Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže
- ❖ Strategie prevence kriminality na léta 2012 – 2015
- ❖ Krajský plán primární prevence na léta 2015/2018

PŘÍLOHA 1 - HODNOCENÍ PLNĚNÍ MPP VE ŠKOLNÍM ROCE

1.1 Vyhodnocení minimálního preventivního programu

Hlavní cíle MPP ve školním roce 2017/2018 byly úspěšně splněny. Shodují se s obecnými cíli školy a vycházejí z cílů stanovených ve strategii prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti rezortu školství a Strategii prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Olomouckém kraji.

V letošním školním roce prošla škola inspekční činností (podrobnosti – viz zpráva).

1.1.1 Vzdělávání

- metodická prevence:
 - v rámci projektu „Pomáháme školám k úspěchu“ – práce se třídou, spolupráce učitele a asistenta (vzhledem k problematice prevence)
 - samostudium
 - vedení adaptačních kurzů
 - šikana a její řešení
- pedagogičtí pracovníci:
 - OSV – samostudium a individuální DVPP
 - školení – dle svých preferencí
 - školení „Principy systému prevence rizikového chování žáků“ - Sdružení D - zájemci

1.1.2 Organizace prevence

- metodik prevence:
 - Minimální preventivní program byl vypracován se všemi přílohami „Co dělat, když“.
 - V prvních dnech školního roku již tradičně proběhla akce Tři dny s třídním – posílení pozitivních vztahů ve všech třídách, posílení úlohy třídního učitele, tvorba třídních pravidel.
 - Adaptační kurz 6. ročníků – výjezdní – rozvoj spolupráce, komunikace, pozitivních vazeb, tvorba prvních společných pravidel, vzájemné poznávání mezi žáky i mezi žáky a třídním učitelem – letos poprvé byla autorem metodická prevence.
 - Průběžné sledování podmínek a situace ve škole z hlediska nebezpečí výskytu rizikového chování - řada pedagogů při problémech ve třídě metodika kontaktovala a konzultovala možná řešení.
 - Pomoc třídním učitelům, kteří jednou za čtvrt roku zařadili do svých hodin aktivity OSV – hodnocení aktivit je uloženo u vedení školy.
 - Schránka důvěry – stejně jako loni využívali většinou žáci prvního stupně, počet námětů opět vzrostl (většinou po hodinách prevence, které vedla metodická prevence), vzkazy byly konkrétní. Metodik využil informace při práci se třídou – projekty, návrh aktivit OSV apod.
 - Poradenská služba – konzultační hodiny, řešení konkrétních případů.
 - Spolupráce se speciálními pracovišti a preventivními zařízeními – PPP, odbor sociálních věcí MÚ.

- Vybavení školy odbornými a metodickými materiály a dalšími pomůckami.
 - Hodiny v rámci šablon – zaměřené na inkluzi.
 - Příprava adaptačních kurzů pro budoucí šestáky.
 - Sociogramy jednotlivých tříd – na žádost třídního učitele.
 - Vytvoření příprav hodin podporujících čtenářství s podtextem OSV a EV.
 - Prezentace párové (tandemové) výuky jako prostředku naplňování prevence.
- ostatní pedagogové:
 - Využití volného času – ve škole pracují kroužky pro žáky.
 - Třídní učitelé společně s ostatními učiteli citlivě, ale důrazně řešili zárodeční podoby šikany a další přestupky s ní související. Vždy byl navázán kontakt se zákonnými zástupci žáka.
 - Školní řád obsahuje zákaz nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek.
 - Doplnění manuálu – tři dny s třídním učitelem.
 - Doplnění manuálu – adaptační pobyt pro 6. ročníky.
 - Tři dny s třídním – spolupráce, komunikace, pozitivní vztahy, pravidla třídy.
 - Hodiny věnované OSV – hodnocení uloženo u ředitele školy.
 - Prohloubení spolupráce se ŠD – přesah aktivit OSV a EV do činnosti ŠD
 - Řešení problematiky používání mobilních telefonů ve škole – s ohledem na prevenci

1.1.3 Aktivity v rámci nespecifické primární prevence

Tab. č. 38: Přehled aktivit v rámci nespecifické primární prevence

Ročník	Téma	Znalosti	Forma realizace
MŠ	Zdravý životní styl, zdravé prostředí	Režim dne, styl života, zájmová činnost. Cílem bylo oddálit kontakt s návykovou látkou.	vyučovací jednotka
	Poznávání lidí	Kamarádství, vztahy k ostatním	vyučovací jednotka
	Zdravé prostředí	Ve spolupráci s rodiči oddálit kontakt s návykovou látkou	vyučovací jednotka
1. ročník	Výchova ke zdraví, poznávání lidí	Denní režim zdraví, nemoc. Kamarádství, vztahy k ostatním – role žáka, noví spolužáci.	vyučovací hodina
2. ročník	Psychohygiena, lidské vztahy	Organizace vlastního času, režim dne. Tolerance, empatie, vztahy ve třídě.	vyučovací hodina, projekty
	Škola v přírodě	Vztahy ve třídě, spolupráce, sebepoznání, poznání druhých – dodavatel.	pětidenní pobyt

3. ročník	Člověk a jeho zdraví Mezilidské vztahy	Zdravá strava, návykové látky, šikana, sebepoznání, osobní bezpečí.	vyučovací hodina, práce ve skupinách
4. ročník	Lidé kolem nás, člověk a jeho zdraví	Právo a spravedlnost, vzájemné vztahy, návykové látky, počítače, osobní bezpečí.	vyučovací hodina, projektové vyučování
	Škola v přírodě	Vztahy mezi žáky, OSV, EV.	pětidenní program
5. ročník	Návykové látky a zdraví, soužití lidí	Legální drogy, ochrana zdraví, odmítnutí, komunikační dovednosti, kyberšikana.	vyučovací hodina, projekty
	Soužití lidí	Komunikační situace a dovednosti, kyberšikana	projekty ročníku, vyučovací jednotka
6. ročník	Internet jako svobodné médium, vztahy k druhým lidem,	Autorský zákon, netiketa, chování v síti internet.	vyučovací hodina, projekty ročníku
	Adaptace	Poznávání ostatních, první třídní pravidla, rituály.	výjezd
	Moje vztahy k druhým lidem	Vzájemné poznávání ve skupině, chyby při poznávání lidí, problémy s dospíváním.	vyučovací hodina, zážitková lekce
7. ročník	Etnický původ, novodobé pirátství	Rovnocennost etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, autorský zákon, hudba na nosičích.	vyučovací hodina
8. ročník	Sexualita, závislosti	Sexuální dospívání, pohlavně přenosné nemoci, sexuální kriminalita, rizikové prostředí, zneužívání návykových látek, patologické hráčství.	vyučovací hodina, projekt, tvorba plakátů
9. ročník	Multikulturalita, protiprávní jednání, drogová prevence	Projevy diskriminace, rasismus, xenofobie, cvičení sebekontroly, právní systém, prevence rizikového chování, ochrana zdraví.	vyučovací hodina
	Závěrečné práce	Vztahy ke škole, šikana, sebepoznání, vystupování před kolektivem.	tvorba práce, její obhajoba
II. stupeň	EXIT TOUR	Interaktivní show a následující prožitkové lekce na téma - šikana, kyberšikana, kouření, AIDS, sex, pohlavní nemoci, závislosti, antisemitismus a holokaust, kult těla.	dopolední blok
celá škola	Tři dny s třídním	Sebepoznání, pozitivní vztahy ve třídě, spolupráce, pravidla třídy.	vyučování
	Hodiny OSV	Hodiny věnované OSV	vyučovací hodina
ŠD	Celoroční plán	Vztahy mezi žáky.	hodina ŠD

1.1.4 Aktivity v rámci specifické primární prevence

Tab. č. 39: Přehled aktivit v rámci specifické primární prevence

Ročník	Téma	Znalosti	Forma realizace
MŠ	Práce hasičů a policie	Seznámit se s prací a úkoly hasičů a policie – jak pomáhají, proč jsou důležití.	beseda, exkurze
	Zdraví dětí	Aktivity zaměřené na zdravý životní styl a vztahy v dětském kolektivu.	projekt
1. ročník	Jsem školákem Beseda s MP	Žáci si vytváří vztahy ve třídě, poznávají své nové kamarády, přijímají svou roli. Bezpečné chování	práce v hodině Tři dny s třídním beseda
2. ročník	Jak se chovat při požáru	Žáci se učí na modelových situacích, jak postupovat při požáru.	interaktivní beseda
	Chraň sebe i své kamarády	Vztahy mezi žáky, aktuální problémy třídy. Pravidla třídy, práva a povinnosti žáků.	vlastní tvorba
	Služebna MP	Práce MP – návštěva služebny.	beseda
3. ročník	Městská policie	Žáci se seznamují s prací Městské policie.	beseda
	Menšiny	Rozdíly mezi kulturami, soužití lidí různých národností.	projekt
4. ročník	Kdo jsem já, kdo jsme my	Sebepoznání, poznání druhých, vzájemné vztahy.	vlastní tvorba
5. ročník	Kyberšikana	Beseda s MP.	beseda
zájemci	Spaní ve škole	Vztahy ve třídě, sebepoznání, poznávání druhých.	aktivity
1.stupeň	Dopravní výchova	Žáci se seznamují s dopravními předpisy, řeší dopravní situace,	besedy, dopravní hřiště
6. ročník	Občan a jeho postavení ve městě	Žáci se seznámili s možnostmi, jak a na koho se obrátit na městském úřadu.	projekt
	Adaptační kurz	Viz projekt	výjezd
7. ročník	Člověk na ostrově	Cílem byla podpora týmové práce – skupinová komunikace, role ve skupině.	projekt
8. ročník	Hledám svůj svět - OSV	Dospívání, sexuální zdraví.	projekt, vyučovací jednotka
9. ročník	Multikulturalita	Projekt se zaměřil na soužití lidí různých kultur, přesvědčení a různého stylu života.	projekt
6. –8.roč.	Kyberšikana	Co je kyberšikana, její rizika, kde hledat pomoc.	MP

vybrané třídy	Inkluze – vztahy apod.	V rámci šablon – viz výkazy – u ředitele školy.	zapojení pedagogové
---------------	------------------------	---	---------------------

1.1.5 Nejzdařilejší akce primární prevence

1.1.5.1 2. ročník

V tomto ročníku jsme se opět zaměřili na seznámení žáků s jejich právy a povinnostmi. V jednodenním projektu (Chraň sebe i své kamarády) diskutovali o právech dětí, o právech ve škole, o školním řádu apod. Podstatné bylo, že ke každému právu přiřazovali povinnost, která je nedílnou součástí života v demokratické společnosti. Na projektu spolupracoval metodik prevence, který provedl šetření ve třídě a navrhl další práci se třídou. Žákům vyhovovala práce v komunitním kruhu a otevřená diskuse o vztazích ve třídě. **VLASTNÍ TVORBA**

1.1.5.2

4. ročník

Kdo jsem já, kdo jsme my. Žáci se zamýšleli nad svými vlastnostmi, klady i nedostatky. Pozitivně hodnotili své spolužáky. Na projektu spolupracoval metodik prevence, který provedl šetření ve třídě a navrhl další práci se třídou. **VLASTNÍ TVORBA**

1.1.5.3

6. ročník

Velmi zdařilý adaptační kurz. **VLASTNÍ TVORBA**

1.1.5.4

8. ročník

Praxí ověřený projekt Hledám svůj svět se zaměřil na osobnostně sociální výchovu. Cílem bylo upozornit na lidské emoce, jejich projevy a zvládání. Žáci se při aktivitách dozvěděli něco nového o sobě i svých spolužácích.

1.1.5.5 II. stupeň

EXIM TOUR - interaktivní show a koncert americké rockové skupiny. Následovala první série přednášek - pro každou třídu jiná. Po přestávce, kdy žáci mohli komunikovat se členy hudební skupiny v angličtině proběhla druhá série přednášek. Závěrečný společný program pro studenty ukončil celou akci. Nabídka přednášek - šikana, kyberšikana, kouření, AIDS, sex, pohlavní nemoci, závislosti, sekty a světová náboženství, antisemitismus a holokaust, bible, kult těla. V nabídce i přednáška a diskuse v angličtině s hudebníky o životě v USA (možnost překladatele).

1.1.5.6 VYBRANÉ TŘÍDY

V rámci šablon jsme v některých (vybraných) třídách vedli ukázkové třídnické hodiny s důrazem na výběr vhodných aktivit.

Mgr. Alena Hlaváčová

PŘÍLOHA 2 - Cíle MPP na konci 3., 5. a 9. ročníku

Na konci 3. ročníku by měl žák mít:

Znalosti	dovednosti	postoje
Jak společně s rodiči stanovit svůj denní režim.	Spolupodílet se na organizování volného času – příprava na vyučování, zájmy, relax a odpočinek	Přijmout dobře míněné rady. Mít pochopení pro určité hodnoty – vzdělání, sport, ...
Hodnota zdraví, jak předcházet nemocím a úrazům.	Péče o tělo, hygiena, ochrana zdraví, otužování. Volba vhodné stravy.	Pozitivní vztah k vlastnímu tělu. Orientovat se v otázkách aktivního zdraví.
I léky jsou drogy, které nám z rukou lékaře pomáhají.	Jak nezneužívat léky.	Používání léků v domácnosti.
Jak poznávat lidi, jak s nimi komunikovat a vycházet.	Pěstovat pozitivní vztahy k ostatním, hledat kamarády. Sebepoznání a sebepojetí – co o sobě vím. Pozitivní vztahy v rodině.	Budování demokratických vztahů ve třídě a škole. Pracovat na toleranci a empatii ve vztahu k okolí.
Osobní bezpečí.	Orientovat se v krizových situacích, těmto situacím předcházet. Výběr kamarádů. Přivolat pomoc.	Odmítání násilného chování. Poskytnout pomoc s ohledem na svůj věk.
Návykové látky – jejich působení na náš organismus.	Odmítat nabízené návykové látky – alkohol, cigarety.	I cigarety a alkohol, které bývají běžně doma, nám mohou ublížit.

Na konci 5. ročníku by měl žák mít:

znalosti	dovednosti	postoje
Člověk a jeho zdraví – správná strava, cvičení, otužování, trávení volného času, základy sexuální výchovy.	Organizace a plánování volného času – vhodné trávení – sport, koníčky. V případě potřeby dovednost relaxace a odpočinku.	Vytvářet si vhodný žebříček hodnot. Cenit si vlastního těla. Akceptování rozlišností mezi lidmi – pohlaví, vzhled, dovednosti,...
Mezilidské vztahy, právo a spravedlnost, práva a povinnosti, principy demokracie.	Spoluvytvářet a dodržovat pravidla třídy, školy. Ke každému právu přiřadit i povinnosti jednotlivce. Umění komunikace v rámci sociální skupiny.	Přístupovat ke každému jako k jedinečné bytosti. Respektovat odlišnosti a názory ostatních – umění poslouchat a vhodně reagovat.
Média a komunikace. Novodobé pirátství.	Využití internetu. Chápání vlivu médií na každodenní život jedince. Vztah mediálního sdělení a reality. Vybírat vhodné programy.	Pochopení reklamy a jejího poslání – nenechat se ovlivnit klamavou reklamou. Internet a další komunikační technologie brát jako pomocníky, nezneužívat je.
Návykové látky a jejich působení – závislost, zneužívání, zdravotní rizika. Jiné závislosti – počítač, gambling apod.	Odmítat nabízené návykové látky, poskytnout první pomoc při předávkování, přivolat pomoc.	Přijímat zodpovědnost za své chování.
První pomoc	Umět poskytnout první pomoc – adekvátně k věku.	Chránit zdraví své i ostatních.

Na konci 9. ročníku by měl žák mít:

znalosti	dovednosti	postoje
Pozitivní a negativní účinky jednotlivých drog. Doping.	Jak odolat vrstevníkům a nezačít.	Drogy nejsou řešením.
Tělesná a duševní hygiena. Civilizační choroby.	Zvládání stresových situací, uvolnění, relaxace. Cvičení sebekontroly.	Dobrý vztah k sobě samému – pozitivní naladění mysli. Každý člověk je jedinečný.
Fungování a vliv médií ve společnosti. Autorský zákon.	Chápat role médií v každodenním životě. Práce s nosiči, internetem. Zásady a pravidla chování v síti internet. Vyhodnotit záměr tvůrců reklam.	Tolerantní přístup k jiným názorům. Chápání médií jako nabídky názorů, postojů, ... Nenechat se ovlivnit každou reklamou.
Vztahy k ostatním.	Vzájemné poznávání ve skupině, chyby při poznávání lidí. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Chápat lidská práva jako regulativ vztahů. Zodpovědnost vůči vlastní osobě.
Etnický původ. Národnostní menšiny.	Rozpoznání projevů rasové nesnášenlivosti, důvody jejich vzniku. Komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin.	Ochota chápat odlišnosti etnických skupin a kultur.
Dospívání a sexualita. Pohlavně přenosné choroby, nebezpečí návykových látek, sexuální kriminalita.	Rozvoj dovedností, jak hledat pomoc. Rozvoj nezávislosti a tolerance.	Uvědomovat si a respektovat negativní projevy dospívání. Být zodpovědný k sobě i druhým.
Bezpečné chování.	Rozpoznat rizikové prostředí, konfliktní a krizové situace.	Rozvoj sebezpoznání. Vnímání vlastních emocí v určitých situacích. Ochota vyhledat pomoc. Ochota pomoci druhému.

PŘÍLOHA 3 - Školské dokumenty k prevenci rizikového chování

HLAVNÍ VÝCHODISKA PRO ZPRACOVÁNÍ PREVENTIVNÍHO PROGRAMU ŠKOLY

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, č.j.431/10
- Strategický protidrogový plán Ol. kraje na období 2015 -18
- Strategie prevence kriminality na léta 2016 – 2020
- Krajský plán primární prevence na léta 2015- 18

ZÁKONY

- [Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\)](#)
- [562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona](#)
- [563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů](#)
- [Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami](#)

VYHLÁŠKY

- VYHLÁŠKA 27/2016: Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- vyhláška 197/2016 Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- Novela 412/2006 Vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005Sb.

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování : 1. návykové látky, 2. rizikové chování v dopravě, 3. poruchy příjmu potravy, 4. alkohol, 5. syndrom CAN, 6. školní šikanování, 7. kyberšikana, 8. homofonie, 9. extremismus , rasismus, xenofobie, antisemitismus, 10. vandalismus, 11. záškoláctví, 12. krádeže, 13. tabák, 14. krizové situace spojené s násilím, 15. netolismus , 16. sebeopoškození, 17. nová náboženská hnutí, 18. rizikové sexuální chování, 19. příslušnost k subkulturám, 20. domácí násilí
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002 –14
související normy: *Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o so-*

ciálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny - platné znění od 1.1.2015 – více o ohlašovací povinnosti školy

- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24
související norma: *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1.6.2015*
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT Č.j.: 37 014/2005-25

Webové adresy k tématice prevence

- ❖ www.msmt.cz – Vzdělávání – Prevence rizikového chování
- ❖ www.kr-olomoucky.cz – Školství, mládež a sport – Pro školy a školská zařízení – Primární prevence
- ❖ www.vlada.cz – pracovní a poradní orgány – Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky

PŘÍLOHA 4 - Dotazník pro třídní učitele

Tento dotazník slouží metodikovi prevence při hodnocení plnění MPP za uplynulý rok. Vyplňuje ho třídní učitel na konci školního roku (červen).

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU TŘÍDY

Třídní učitel:

Třída:

		DÍVEK	CHLAPCŮ
A)	Počet žáků		
	Počet dojíždějících žáků		
	Počet žáků, kteří navštěvují ŠD		
	Počet integrovaných žáků		
B)	Záškoláctví		
	Skryté záškoláctví (omluveno rodiči)		
	Hrubé chování, vyjadřování		
	Agresivita		
	Šikanování		
	Nevhodné chování vůči spolužákovi (spolužákům)		
	Kouření		
	Alkohol		
	Delikty v místě bydliště (vyšet. policií)		
	C)	Narušené rodinné prostředí	
Žijí v dětském domově			
Žijí u pěstounů			
Žijí v neúplné rodině			

Další sdělení:

Třídnické hodiny (komunitní kruhy) věnované rizikovému chování (záškoláctví, agresivní chování, šikana, zneužívání látek,...) – počet + obsah (velmi stručně):